

Sygn. akt I ACa 1237/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Hanna Rojewska

Sędziowie: SSA Anna Cesarz

SSA Alicja Myszkowska

Protokolant: Stażysta-sekretarz A. J.

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2016 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **B. Z., A. Z.**

przeciwko **Województwo (...) - Zarząd Województwa**

roszczenia z umowy zlecenia

na skutek apelacji

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 9 lipca 2015 r. sygn. akt II C 1627/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od B. Z. i A. Z. na rzecz Województwa (...) - Zarządu Województwa kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygnatura akt I ACa 1237/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 9 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi w pkt 1 postanowił umorzyć postępowanie w sprawie w zakresie kwoty 459.573,00 zł. , w pkt 2 zasądził od Województwa (...) – Zarządu Województwa na rzecz B. Z. i A. Z. solidarnie kwotę 23,80 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 15 października 2014r. do dnia zapłaty oraz ustawowe odsetki w zakresie kwoty 443.719,50 zł. za okres od dnia 15 października 2014r. do dnia 7 grudnia 2014r. włącznie, w pkt 3 wyroku oddalił powództwo w pozostałej części oraz w pkt 4 zasądził od Województwa (...) – Zarządu Województwa na rzecz B. Z. i A. Z. solidarnie kwotę 25.242,03 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy wyrok Sąd Okręgowy oparł na ustaleniach faktycznych , które Sąd Apelacyjny w całości podzielił i przyjął za własne, a których istotne elementy przedstawiają się następująco:

Powodowie – B. Z. i A. Z. prowadzą działalność gospodarczą, jako wspólnicy spółki cywilnej . Do zakresu prowadzonej przez powodów działalności gospodarczej należy m.in. działalność wspomagająca edukację, w tym doradztwo edukacyjno –zawodowe.

W związku z przedmiotem prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, powodowie złożyli wspólnie – jako wykonawcy, ofertę w zamówieniu publicznym, prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego, gdzie zamawiającym było (...) Polityki Społecznej w Ł. – jednostka organizacyjna Województwa (...), podległa bezpośrednio Zarządowi Województwa. Przedmiotem zamówienia było zorganizowanie i przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla maksymalnie 100 osób – pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa (...).

Cenę oferty określono na następujące kwoty: 486.900 zł. brutto (co do szkolenia dla 50 osób) oraz 194.760 zł. brutto (co do szkolenia dla 20 osób), łącznie 681.660 zł. brutto, przy czym wskazano, że cena jednostkowa, w przeliczeniu na jedną osobę, nie może przekraczać 9.738 zł. brutto. W ramach wskazanej kwoty mieściły się usługi szczegółowo wymienione w ofercie oraz szczegółowym opisie przedmiotu zamówienia, obejmujące : koszt organizacji szkolenia, koszt zapewnienia noclegów, koszt zapewnienia wyżywienia osobie korzystającej z noclegów (śniadania, obiady, kolacje), koszt zapewnienia wyżywienia osobom niekorzystającym z noclegów (obiad). W/w cena obejmować miała wszelkie koszty ponoszone przez Zamawiającego w przypadku wyboru jego oferty.

W związku z dokonaniem przez (...) Polityki Społecznej w Ł. wyboru oferty złożonej przez stronę powodową, doszło do zawarcia pomiędzy stronami dwóch umów na realizację wskazanego powyżej zamówienia, tj. umowy nr (...) z dnia 28 listopada 2013r., zawartej w trybie przetargu nieograniczonego, w oparciu o przepis Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 z późn. zm.) oraz umowy nr (...) z dnia 3 grudnia 2013r., zawartej w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 11 ust. 8 art. 67 ust. 1 pkt. 6 o wartości powyżej progów ustalonych na podstawie Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 z późn. zm.).

Na podstawie zawartych umów powodowie zobowiązali się do zrealizowania usługi szkoleniowej, w ramach której przyjęli na siebie obowiązek zapewnienia kursantom kadry dydaktycznej, miejsca organizacji zajęć dydaktycznych, miejsca zakwaterowania uczestników szkolenia (ośrodka szkoleniowego/hotelu) wraz z wyżywieniem.

Na przedmiot umowy składały się usługi szczegółowo wymienione w ofercie i w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia.

Do obowiązków Wykonawcy (Powodów) należało, w szczególności, zapewnienie uczestnikom szkolenia, mającym miejsce zamieszkania poza miejscowością prowadzenia zajęć dydaktycznych, refundacji kosztów dojazdu do wysokości 200 zł. brutto na jeden zjazd, na podstawie wniosku uczestnika wraz z załączonym dokumentem poniesionych kosztów dojazdu (bilet (...), (...), BUS, bilet komunikacji miejskiej, samochód prywatny) .

Zgodnie z dalszą częścią założeń Specyfikacji (tj. punkt 8 szczegółowego opisu przedmiotu zamówienia), Zamawiający miał obowiązek pokrywać koszty refundacji do wysokości kosztów rzeczywiście poniesionych przez Wykonawcę w oparciu o listę dokonanych refundacji wraz z dokumentami potwierdzającymi poniesione koszty (na podstawie wniosku uczestnika szkolenia).

Strony ustaliły wartość należnego wynagrodzenia, z tytułu realizacji obu umów, na łączną kwotę 681.660,00 zł. , jednocześnie zastrzegając, że jednostkowy koszt organizacji i przeprowadzenia szkolenia na osobę nie może przekroczyć kwoty 9.738 zł.

Zgodnie z § 3 ust. 4 obu umów w przypadku gdy osoba zgłoszona przez Zamawiającego nie będzie korzystała z pełni usług składających się na usługę objętą przedmiotem umowy (tj. nocleg, wyżywienie), Wykonawcy będzie przysługiwało wynagrodzenie pomniejszone o te niewykorzystane koszty noclegu lub/i koszty wyżywienia.

Zgodnie z § 5 obu umów Zamawiający (pozwany) zobowiązał się zapłacić umówioną należność, po wykonaniu przedmiotu umowy, w terminie 14 dni od dnia przedstawienia przez Wykonawcę prawidłowo wystawionej faktury. Jednocześnie zapisy umowne, dawały Zamawiającemu możliwość wstrzymania się z zapłatą umówionego wynagrodzenia, do momentu przedstawienia przez wykonawcę kompletu dokumentów, niezbędnych do dokonania

rozliczenia (§ 5 ust. 3 obu umów), przez co należy rozumieć (stosownie do postanowień ust. 3) listy obecności uczestników szkolenia, listy korzystania z usług hotelarskich i wyżywienia, listę osób korzystających z refundacji za dojazd wraz z oryginałami dokumentów, potwierdzenie odbioru materiałów promocyjnych oraz materiałów dydaktycznych (w tym podręczników) oryginały dzienników zajęć, oryginały protokołów z przeprowadzonych egzaminów, kserokopie wydanych dyplomów, świadectw, kserokopię polisy (...) uczestników szkolenia.

W kosztorysie ofertowym przygotowanym przez stronę powodową, była przewidziana, do wiadomości powodów, „rezerwa”, ale nie określono jej przeznaczenia. Powód nie objął ofertą kosztów dojazdu. Rezerwa posłużyła sfinansowaniu kosztów dojazdu.

W ramach zawartych umów, zostało zrealizowanych 13 weekendowych zjazdów, w następujących dniach:

W trakcie realizacji przedmiotu umowy, nie wszyscy uczestnicy szkolenia korzystali z usług wyżywienia i noclegu. Łączna kwota niewykorzystanych kosztów wyżywienia i noclegu została wyliczona przez powodów na kwotę 17.760 zł. (kwota 13.460 zł. z umowy (...)/PS/ (...), kwota 4.300 zł. z umowy (...)/PS/ (...))

Część uczestników szkolenia korzystała z refundacji kosztów dojazdu na zajęcia. Łącznie, koszty refundacji wyniosły 16.417,20 zł., w tym: 9.351,40 zł., z umowy (...)/PS/ (...) oraz 7.066,40 zł., z umowy (...)/PS/ (...).

Cenę usługi określono na następujące kwoty: 486.900 zł. brutto (co do szkolenia dla 50 osób) oraz 194.760 zł. brutto (co do szkolenia dla 20 osób), łącznie 681.660 zł. brutto, przy czym wskazano, że cena jednostkowa, w przeliczeniu na jedną osobę, nie może przekraczać 9.738 zł brutto.

Według rozliczenia obu kontraktów dokonanego przez powodów, koszt szkolenia w przeliczeniu na jedną osobę, w odniesieniu do 33 uczestników, korzystających z refundacji rzeczywiście poniesionych kosztów dojazdu, przekroczył maksymalny koszt jednostkowy, umówiony na kwotę 9.738,00 zł., oraz łączną wysokość należnego wynagrodzenia, w sytuacji, gdy zrefundowane koszt dojazdów uczestników, nie zostałyby zbilansowane z odliczeniami z tytułu niewykorzystanych kosztów wyżywienia i noclegów.

W przypadku umowy nr (...) z dnia 28 listopada 2013r., łączne odliczenia z tytułu niewykorzystanych kosztów wyżywienia i zakwaterowania wyniosły 13.460 zł., a równowartość zrefundowanych kosztów dojazdu uczestników (rzeczywiście poniesionych) stanowiła kwotę 9.351,40 zł. Z kolei, w odniesieniu do umowy nr (...) z dnia 3 grudnia 2013r., łączne odliczenia z tytułu niewykorzystanych kosztów wyżywienia i noclegów wyniosły 4.300 zł., a równowartość zrefundowanych kosztów dojazdu uczestników (rzeczywiście poniesionych) kwotę 7.066,40 zł., co spowodowało, że żądane wynagrodzenie za realizację tego kontraktu, przekroczyło umówioną kwotę 194.760 zł.

Powód zwrócił uczestnikom szkolenia koszty dojazdów faktycznie poniesione w trakcie trwania szkolenia w okresie od 4 stycznia 2014 r., do 21 czerwca 2014 r.

Powód wystawił pozwanemu jedną, częściową fakturę, która została zapłacona. Po opłaceniu faktury pomiędzy stronami doszło do sporu, co do jej prawidłowego rozliczenia. Pozwany uzależnił przyjęcie kolejnych faktur częściowych od naniesienia na pierwszą, zrealizowaną fakturę, niewykorzystanych kosztów.

Pismem z dnia 18 marca 2014 r., powód przedstawił (...) w Ł. swoje stanowisko w przedmiocie rozliczenia refundacji kosztów dojazdów uczestników szkolenia, według którego rozliczenie tychże winno następować po przedłożeniu przez uczestników szkolenia dokumentów potwierdzających poniesienie rzeczywistych kosztów dojazdu, gdyż refundacja obejmuje rzeczywiste koszty dojazdu, a kwota 200 zł. stanowi górną granicę refundacji, natomiast z zapisów SIWZ, nie wynika aby Wykonawca był zobowiązany do planowania, w odniesieniu do każdego uczestnika, tak ustalonej kwoty stanowiącej górną granicę refundacji tych kosztów, w odróżnieniu od kosztów noclegu i wyżywienia, które powinny być planowane z góry, a dopiero w przypadku, gdy uczestnik z tych usług nie skorzystał, wynagrodzenie Wykonawcy podlega odpowiedniemu zmniejszeniu.

Pozwany, pismem z dnia 17 kwietnia 2014 r., przedstawił swoje stanowisko w zakresie rozliczenia refundacji kosztów dojazdu, w myśl którego Wykonawca winien w cenie oferty brutto uwzględnić maksymalną kwotę refundacji kosztów dojazdu uczestników, tj. 200 zł. brutto na osobę za jeden zjazd, gdyż nieuwzględnienie takich maksymalnych kosztów refundacji zaniżałoby cenę oferty oraz rodziło ryzyko niezabezpieczenia środków na refundację uczestnikom specjalistycznego szkolenia kosztów dojazdu.

Pismem z 11 lipca 2014r. pozwany, w związku ze zbliżaniem się terminu końcowego realizacji umowy, który upływał dnia 29 sierpnia 2014r., po ostatnim zjeździe, który miał miejsce w dniach 21- 22 czerwca 2014r., wezwał powodów do przedstawienia dokumentów niezbędnych do rozliczenia za zjazdy, które odbyły się w dniach 4.01.2014r. do 22.06.2014r.

Po przeprowadzeniu ostatniego zjazdu powodowie, w dniu 16 lipca 2014 r., wystawili dwie faktury opiewające na następujące kwoty:

- 445.400,00 zł. brutto, która to kwota stanowiła wynagrodzenie za realizację umowy Nr (...), pomniejszone o kwotę uprzednio uregulowaną przez stronę pozwaną;

- 179.778,60 zł. brutto, która to kwota stanowiła wynagrodzenie za realizację umowy Nr (...), pomniejszone o kwotę uprzednio uregulowaną przez stronę pozwaną.

Do faktur dołączono dokumentację związaną ze szkoleniem: protokoły egzaminacyjne zbiorcze, protokoły egzaminacyjne indywidualne, kserokopie dyplomów, kserokopie polis ubezpieczeniowych uczestników) szkolenia, potwierdzenia odbioru podręczników, listy obecności na egzaminie, listy korzystania z wyżywienia podczas egzaminu, listy odbioru dyplomów, dzienniki zajęć, listy obecności na zajęciach szkoleniowych listy potwierdzające korzystanie z usług hotelarskich oraz wyżywienia, potwierdzenie odbioru materiałów przez uczestników specjalizacji lista osób korzystających z refundacji za dojazdu oraz dokumenty potwierdzające ceny biletów. Przesyłka została nadana w dniu 16 lipca 2014r. Dokumenty zostały dostarczone pozwanemu w dniu 17 lipca 2014r.

Z uwagi na nieuregulowanie należności w terminie 14 dni od daty doręczenia faktur wraz z dokumentacją, pismami z dnia 7 sierpnia 2014 r. oraz 22 sierpnia 2014 r., powodowie wezwali pozwanego do zapłaty należności wynikających z faktur. Pozwany odebrał wezwanie do zapłaty w dniu 25 sierpnia 2014 r.

W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty, pozwany, w piśmie datowanym na dzień 25 sierpnia 2014r., wyjaśnił, iż opóźnienie realizacji faktur, związane jest z koniecznością przejrzenia i zweryfikowania dużej ilości dokumentów. Pozwany wezwał powodów do uzupełniania przesłanej mu dokumentacji niezbędnej do rozliczeń oraz wystawienia i wysłania skorygowanej faktury, podnosząc, że wynagrodzenie zostało przez stronę powodową nieprawidłowo wyliczone. Według strony pozwanej, Wykonawcy należy się odpowiednio:

- z umowy nr (...) - kwota 313.784, 50 zł.;

- z umowy (...)/PS/ (...) – kwota 129.935 zł,

i na takie kwoty powinny opiewać, prawidłowo ustawione, faktury za wykonane usługi. Pozwany podtrzymał stanowisko, w myśl którego, Wykonawca winien, w cenie oferty brutto, uwzględnić z góry maksymalną kwotę refundacji kosztów dojazdu uczestników, tj. 200 zł. brutto na jedną osobę za 1 zjazd i o taką wartość pomniejszyć żądane wynagrodzenie. Pozwany odesłał powodom faktury, wraz ze szczegółowymi uwagami do przesłanego w dniu 17 lipca 2014r., rozliczenia i całą dokumentacją.

Pismem z dnia 7 października 2014 r., powodowie ustosunkowali się do uwag strony pozwanej w przedmiocie rozliczenia kosztów usługi. Wskazali, że wystawione uprzednio faktury zostały wprowadzone do obrotu prawnego przez ich prawidłowe i skuteczne doręczenie do siedziby Zamawiającego. Powodowie wezwali stronę pozwaną do zapłaty bezspornej części wynagrodzenia za wykonaną usługę, tj. kwoty 443.719,50 zł. Ponadto uzupełnili

brakującą dokumentację. Nie przesłali wówczas ponownie faktur. Dokumenty zostały przesłane pozwanemu w dniu 13 października 2014 r, zaś odebrane w dniu 14 października 2014 r.

Pozwany dokonał ponownej weryfikacji odesłanych i uzupełnionych dokumentów i ustalił, że należne powodowi, pozostałe do zapłaty, wynagrodzenie wynosi :

- z umowy nr (...) : 313.814,50 zł.;

- z umowy (...)/PS/ (...) : 129.935 zł.;

łącznie : 443.749,50 zł.

Powodowie ponownie, w dniu 8 grudnia 2014 r. przesłali stronie pozwanej dwie faktury wystawione w dniu 16 lipca 2014 r.,

- fakturę VAT nr (...) – opiewającą na kwotę 445.400 zł. brutto;
- fakturę VAT nr (...) - opiewającą na kwotę 179.778,60 zł. brutto,

jednocześnie wzywając pozwanego do zapłaty bezspornej części wynagrodzenia za wykonaną usługę .W dniu 8 grudnia 2014r., pozwany wypłacił na rzecz powodów bezsporną część wynagrodzenia, tj. kwotę 313 .784,50 zł., za realizację faktury VAT nr (...) oraz kwotę 129.935 zł., za realizację faktury VAT nr (...). Na wyżej wskazane kwoty składało się umówione wynagrodzenie, pomniejszone o koszty niewykorzystanego wyżywienia i noclegu oraz koszty zrefundowanych dojazdów.

Na etapie przetargu, powód nie zgłaszał jakichkolwiek pytań co do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia..

Inni kontrahenci pozwanego, przygotowując oferty, uwzględniali w kosztorysie, jako jeden z jego elementów koszty dojazdu uczestników szkolenia, w maksymalnej wysokości - 200 zł. na osobę za 1 zjazd.

Pozwany, po wejściu w spór z powodami, co do interpretacji łączących stron umów, dokonał modyfikacji zapisów umów stanowiących załączniki do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia oraz zapisów wzoru umowy. Zmiany precyzują kwestię ustalania wynagrodzenia Wykonawców, zakładając że w przypadku gdy osoba zgłoszona przez Zamawiającego nie będzie korzystała w pełni z usług składających się na usługę objętą przedmiotem umowy (nocleg, wyżywienie, koszty podróży), Wykonawcy przysługuje wynagrodzenie pomniejszone o koszty noclegu lub/i koszty wyżywienia lub/i koszty podróży w zakresie wskazanym w rozliczeniu, zgodnie z przekazaną do rozliczenia listą korzystania z usług hotelarskich, według kosztów wskazanych przez Wykonawcę w ofercie.

Łącznie, w toku procesu, strona powodowa cofnęła powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia o 459.573 zł.

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał , że żądanie powodów nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do postanowień obu umów powodowie zobowiązali się do zrealizowania usługi szkoleniowej, w ramach której przyjęli na siebie obowiązek zapewnienia kursantom kadry dydaktycznej, miejsca organizacji zajęć dydaktycznych, miejsca zakwaterowania uczestników szkolenia (ośrodka szkoleniowego/hotelu) wraz z wyżywieniem. Na przedmiot umowy składały się usługi szczegółowo wymienione w ofercie i w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. Do obowiązków Wykonawcy (powodów) należało, w szczególności, zapewnienie uczestnikom szkolenia, mającym miejsce zamieszkania poza miejscowością prowadzenia zajęć dydaktycznych, refundacji kosztów dojazdu do wysokości 200 zł. brutto na jeden zjazd, na podstawie wniosku uczestnika wraz z załączonym dokumentem poniesionych kosztów dojazdu . Zamawiający (pozwany) miał obowiązek pokrywać koszty refundacji do wysokości kosztów rzeczywiście poniesionych przez Wykonawcę w oparciu o listę dokonanych refundacji wraz z dokumentami potwierdzającymi poniesione koszty (na podstawie wniosku uczestnika szkolenia).

Strony ustaliły wartość należnego wynagrodzenia, z tytułu realizacji obu umów, na łączną kwotę 681.660,00 zł., jednocześnie zastrzegając, że jednostkowy koszt organizacji i przeprowadzenia szkolenia na osobę nie może przekroczyć kwoty 9.738 zł.

Zgodnie z § 3 ust. 4 obu umów w przypadku gdy osoba zgłoszona przez Zamawiającego nie będzie korzystała z pełni usług składających się na usługę objętą przedmiotem umowy (tj. nocleg, wyżywienie), Wykonawcy będzie przysługiwało wynagrodzenie pomniejszone o równowartość niewykorzystanych kosztów noclegu lub/i koszty wyżywienia.

Ujawnione w stanie faktycznym okoliczności jednoznacznie wskazują, iż strony łączył stosunek obligacyjny, wykonany przez powodów, zgodnie z umową i warunkami określonymi w SIWZ, która to okoliczność została potwierdzona protokołami odbioru, podpisanymi przez strony. W tym stanie rzeczy Wykonawcy przysługuje roszczenie o zapłatę umówionego wynagrodzenia, którego wysokość, zgodnie z powołanymi wyżej postanowieniami umów i SIWZ, powinna uwzględniać równowartość refundacji kosztów dojazdu do maksymalnej wysokości 200 zł. brutto na osobę za jeden zjazd, co odpowiada łącznej kwocie 182.000 zł., do zwrotu których, na rzecz uczestników, Wykonawca był zobowiązany, oraz podlegała pomniejszeniu o niewykorzystane koszty noclegu i wyżywienia, które wyniosły, łącznie 17.760 zł. Z kolei, zgodnie z umową, Zamawiający miał obowiązek pokrywać koszty refundacji dojazdów, do wysokości kosztów rzeczywiście poniesionych przez Wykonawcę w oparciu o listę dokonanych refundacji wraz z dokumentami potwierdzającymi poniesione koszty (na podstawie wniosku uczestnika szkolenia), które, w przypadku obu kontraktów, wyniosły łącznie 16.418,20 zł.

Reasumując, należne powodom wynagrodzenie, z tytułu zrealizowania obu przedmiotowych umów, zgodnie z dokumentacją przedstawioną przez Wykonawców po wykonaniu umów, wyniosło kwotę 498.318,20 zł. $\{[(681.660 \text{ zł.} - 182.000 \text{ zł.}) - 17.760 \text{ zł.}] = 481.900 \text{ zł.} + 16.418,20 \text{ zł.} = 498.318,20 \text{ zł.}\}$, a po uwzględnieniu kwot wypłaconych Wykonawcy, po pierwszym zjeździe, w łącznej wysokości 52.434,90 zł. oraz w toku niniejszego procesu (w dniu 8 grudnia 2014r.) w kwocie 443.719,50 zł., jak również równowartości zakwestionowanych przez pozwanego i uznanych przez stronę powodową odliczeń z tytułu niewykorzystanych kosztów noclegów i posiłków w łącznej wysokości 2.140 zł., do zapłaty pozostaje kwota 23,80 zł.

Zdaniem Sądu I instancji, należało bowiem w pełni podzielić stanowisko strony pozwanej, zgodnie z którym, określone w obu umowach wynagrodzenie całkowite, ustalone na kwoty odpowiednio 486.900 zł. i 194.760 zł. powinno uwzględniać maksymalną równowartość refundacji kosztów dojazdów uczestników, obowiązek poniesienia których obciążał Wykonawcę, zaś Zamawiający był zobowiązany do zwrotu powodom wyłącznie rzeczywiście poniesionych wydatków z tego tytułu, jednak należność ta nie stanowiła dodatkowego wydatku na rzecz Wykonawcy, gdyż wynagrodzenie całkowite i jednostkowe nie mogło przekraczać umówionych kwot, które wynosiły łącznie 681.660 zł. (wynagrodzenie całkowite) i 9.738 zł. (wynagrodzenie na osobę) i obejmowały całość świadczenia przysługującego Wykonawcy, w tym koszt zakwaterowania, wyżywienia i refundację kosztów dojazdu uczestników. W przeciwnym razie, posługując się sposobem rozliczenia obu umów zaproponowanym przez powodów, cena usługi przypadająca na jednego uczestnika, w odniesieniu do uczestników korzystających z refundacji faktycznie poniesionych kosztów dojazdu, w przypadku których nie występowały jednocześnie odliczenia ze względu na niewykorzystane koszty wyżywienia i noclegu, przekroczyła maksymalne wynagrodzenie jednostkowe. Stało się tak w 33 indywidualnych przypadkach, w których koszt szkolenia, w przeliczeniu na jedną osobę, uczestników korzystających z refundacji rzeczywiście poniesionych kosztów dojazdu, przekroczył maksymalny koszt jednostkowy, umówiony na kwotę 9.738,00 zł., w sytuacji, gdy zrefundowany koszt dojazdów uczestników, nie został zbilansowany z odliczeniami z tytułu niewykorzystanych kosztów wyżywienia i noclegów.

W konsekwencji, w przypadku umowy Nr (...) z dnia 28 listopada 2013r., łączne odliczenia z tytułu niewykorzystanych kosztów wyżywienia i zakwaterowania wyniosły 13.460 zł., a równowartość zrefundowanych kosztów dojazdu uczestników (rzeczywiście poniesionych) stanowiła kwotę 9.351,40 zł., natomiast w odniesieniu do umowy na 107 z dnia 3 grudnia 2013r., łączne odliczenia z tytułu niewykorzystanych kosztów wyżywienia i noclegów wyniosły 4.300 zł., a równowartość zrefundowanych kosztów dojazdu uczestników (rzeczywiście poniesionych) kwotę 7.066,40 zł.,

co spowodowało, że żądane wynagrodzenie za realizację tego kontraktu, przekroczyło umówioną kwotę 194.760 zł. i wyniosło 197.526,40 zł. i to pomimo odliczeń z tytułu niewykorzystanych kosztów zakwaterowania i wyżywienia.

W rozpoznawanej sprawie, przyznanie tych okoliczności, skutkowało częściowym ograniczeniem powództwa, jednak tylko do wysokości umówionego wynagrodzenia całkowitego, nie zaś w całości w odniesieniu do tej części zgłoszonych roszczeń, w jakiej chybiona metoda rozliczania kosztów refundacji dojazdów uczestników, skutkowałą zawyżeniem należnego powodowi wynagrodzenia. Takie stanowisko powodów nie zasługuje na aprobatę, gdyż do rozliczenia całego kontraktu, konieczne jest zastosowanie jednakowej, wspólnej metody interpretacji postanowień umów zawartych przez strony.

Za prezentowanym przez stronę pozwaną stanowiskiem przemawia również argument w myśl którego, ujęcie przez powodów w złożonej ofercie, kosztów dojazdów, jako rezerwy stanowiącej ryzyko ekonomiczne przedsiębiorcy, oszacowanej na poziomie znacznie niższym niż założony przez Zamawiającego (200 zł. na osobę za 1 zjazd), ale nie ujawnionym kontrahentowi, czyni niemożliwym porównanie atrakcyjności ofert na etapie przetargowym, zwłaszcza w sytuacji, gdyby pozostali oferenci poczynili w tym zakresie założenia zgodne ze SIWZ, tj. wkalkulowali w zaoferowaną cenę usługi wydatki z tego tytułu na najwyższym zakładanym poziomie tj. w łącznej kwocie 182.000 zł.

Z kolei okoliczność, że pozwany, po wejściu w spór z powodami, co do interpretacji łączących stron umów, dokonał modyfikacji zapisów wzorów umów stanowiących załączniki do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, zawieranych na przyszłość, pozostaje bez wpływu na ocenę zasadności roszczeń i zarzutów zgłoszonych w toku rozpoznawanej sprawy. Świadczy bowiem wyłącznie o intencji wyeliminowania na przyszłość sporów interpretacyjnych będących źródłem niniejszego procesu, nie zaś o uznaniu słuszności stanowiska powodów.

W niniejszej sprawie źródłem roszczenia o odsetki jest przepis art.481 par.1 k.c., zgodnie z którym dłużnik, który nie spełnia świadczenia w odpowiednim terminie dopuszcza się opóźnienia i wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego. Stosownie do treści art. 455 k.c. roszczenie wierzyciela wobec dłużnika staje się wymagalne wraz z nadejściem terminu do spełnienia świadczenia.

Mając powyższe na uwadze odsetki od dochodzonej pozewem, i częściowo zapłaconej w toku niniejszego procesu, należności, należało zasądzić od dnia 15 października 2014r. do dnia zapłaty, która, w przypadku niespornej części wynagrodzenia, uiszczony w toku procesu, nastąpiła w dniu 8 grudnia 2014r. zważywszy, że zgodnie z § 5 obu umów Zamawiający zobowiązał się zapłacić umówioną należność, po wykonaniu przedmiotu umowy, w terminie 14 dni od dnia przedstawienia przez Wykonawcę prawidłowo wystawionej faktury. Jednocześnie zapisy umowne, przyznawały Zamawiającemu uprawnienie do wstrzymania się z zapłatą wynagrodzenia, do momentu przedstawienia przez Wykonawcę kompletu dokumentów, niezbędnych do dokonania rozliczenia (§ 5 ust. 3 obu umów), przez co należy rozumieć (stosownie do postanowień ust. 3) listy obecności uczestników szkolenia, listy korzystania z usług hotelarskich i wyżywienia, listę osób korzystających z refundacji za dojazd wraz z oryginałami dokumentów, potwierdzenie odbioru materiałów promocyjnych oraz materiałów dydaktycznych (w tym podręczników) oryginały dzienników zajęć, oryginały protokołów z przeprowadzonych egzaminów, kserokopie wydanych dyplomów, świadectw, kserokopię polisy (...) uczestników szkolenia.

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy, po przeprowadzeniu ostatniego zjazdu powodowie, w dniu 16 lipca 2014r., wystawili dwie faktury opiewające na następujące kwoty:

- 445.400,00 zł. brutto, która to kwota stanowiła wynagrodzenie za realizację umowy Nr (...), pomniejszone o kwotę uprzednio uregulowaną przez stronę pozwaną;
- 179.778,60 zł. brutto, która to kwota stanowiła wynagrodzenie za realizację umowy Nr (...), pomniejszone o kwotę uprzednio uregulowaną przez stronę pozwaną.

Do faktur dołączono dokumentację związaną ze szkoleniem: protokoły egzaminacyjne zbiorcze, protokoły egzaminacyjne indywidualne, kserokopie dyplomów, kserokopie polis ubezpieczeniowych uczestników) szkolenia,

potwierdzenia odbioru podręczników, lista obecności na egzaminie, lista korzystania z wyżywienia podczas egzaminu, lista odbioru dyplomów, dzienniki zajęć, listy obecności na zajęciach szkoleniowych listy potwierdzające korzystanie z usług hotelarskich oraz wyżywienia, potwierdzenie odbioru materiałów przez uczestników specjalizacji lista osób korzystających z refundacji za dojazdu oraz dokumenty potwierdzające ceny biletów. Przesyłka została nadana w dniu 16 lipca 2014r. Dokumenty zostały dostarczone pozwanemu w dniu 17 lipca 2014r.

W piśmie datowanym na dzień 25 sierpnia 2014r., pozwany wezwał powodów do uzupełniania przesłanej mu dokumentacji, niezbędnej do rozliczeń oraz wystawienia i wysłania skorygowanej faktury, podnosząc, że wynagrodzenie zostało przez stronę powodową nieprawidłowo wyliczone i powinno opiewać na kwoty odpowiednio:

- z umowy nr (...) - kwota 313.784, 50 zł.;
- z umowy (...)/PS/ (...) – kwota 129.935 zł,

Wraz z pismem pozwany odesłał powodom faktury, wraz ze szczegółowymi uwagami do przesłanego w dniu 17 lipca 2014r., rozliczenia i całą dokumentacją.

W tym stanie rzeczy, należało uznać, że dopiero po uzupełnieniu dokumentacji, w myśl § 5 umów, niezbędnej do dokonania stosownego rozliczenia końcowego obu kontraktów, zgodnie ze szczegółowymi uwagami załączonych do pisma pozwanego datowanego na dzień 25 sierpnia 2014r., co nastąpiło w odpowiedzi skierowanej w piśmie strony powodowej z dnia 7 października 2014 r., a doręczonym Zamawiającemu w dniu 14 października 2014r., pozwany pozostawał w opóźnieniu w zapłacie należnego powodom wynagrodzenia. Do tej bowiem daty Zamawiający, wobec braków w nadesłanej dokumentacji, miał prawo wstrzymać się z zapłatą wynagrodzenia.

W tej sytuacji strona pozwana pozostawała w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia 15 października 2014r. Brak jest natomiast podstaw do uznania, że faktura, wystawiona przez powodów, nie spełniała wymogów „prawidłowego wystawienia” o których mowa w postanowieniach umownych, toteż Zamawiający nie może powoływać się na 14 dniowy termin do spełnienia świadczenia, liczony od przedstawienia prawidłowo wystawionej faktury.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozliczenia, i zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 25.242,03 zł.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd i instancji orzekł jak w sentencji orzekł jak w sentencji.

Apelację od wyroku wniósł powód, zaskarżając wyrok w części tj.

-w pkt 2 wyroku w części dotyczącej daty początkowej liczenia odsetek ustawowych od należnej powodom kwoty tj. nie zasądzenia odsetek ustawowych liczonych od kwoty 443.719,50zł. od dnia 1 sierpnia 2014r. do dnia 7 grudnia 2014r. włącznie, zaś od kwoty 165.605,60zł. od dnia 1 sierpnia 2014r. do dnia zapłaty 15 października 2015r.,

-pkt 3 wyroku w całości tj. punkt oddalający powództwo w pozostałej części

-pkt 4 wyroku dotyczący kosztów procesu.

Skarżący zarzucił zaskarżonemu wyrokowi :

a) art. 233 § 1 k.p.c, poprzez sprzeczność istotnych ustaleń Sądu ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym polegającą na ustaleniu przez Sąd, iż od łącznej wartości wynagrodzenia powodów określonej w Szczegółowym Opisie Przedmiotu Zamówienia oraz w zawartych z pozwanym umowach, odjęta powinna zostać kwota stanowiąca równowartość niewykorzystanych kosztów dojazdów uczestników szkolenia, gdy zarówno ze Szczegółowego Opisu Przedmiotu Zamówienia, jak i z treści zawartych umów jednoznacznie wynika, iż powodowie ustalone wynagrodzenie powinni pomniejszyć jedynie o niewykorzystane koszty wyżywienia i/lub noclegów, zaś wysokość poniesionych przez

powodów kosztów przejazdów uczestników szkolenia stanowiła ryzyko gospodarcze powodów i jako taka nie podlegała odliczeniu w zakresie niewykorzystanym;

b) art. 233 § 1 k.p.c, poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów tj. dowodu z dokumentu – odpowiedzi pozwanego na pismo powoda z dnia 17 kwietnia 2014r. oraz dowodu z zeznań świadka K. A., a w konsekwencji nadaniu przez Sąd istotnego znaczenia okoliczności wykazywanej przez pozwanego wskazanymi dowodami, według której skoro inni kontrahenci przystępujący do przetargu uwzględnili w kosztorysie, jako jeden z elementów, koszty dojazdów uczestników szkolenia w maksymalnej wysokości tj. 200zł. na osobę, to również powodowie winni tak uczynić, podczas gdy powodowie nie mieli wpływu na to, w jaki sposób inni kontrahenci przygotowują ofertę, zaś ze Szczegółowego Opisu Przedmiotu Zamówienia nie wynikało, iż koszty dojazdów powinny być uwzględniane w kosztorysie w maksymalnej wysokości;

c) art. 233 § 1 k.p.c, poprzez błędne wywnioskowanie przez Sąd, iż ujęcie przez powodów w złożonej przez nich ofercie kosztów dojazdów jako rezerwy stanowiącej ryzyko ekonomiczne powodów, oszacowanej na poziomie niższym niż założony przez pozwanego, czyni niemożliwym porównania atrakcyjności ofert na etapie przetargowym, podczas gdy okoliczność ta w świetle zapisów Szczegółowego Opisu Przedmiotu Zamówienia ma znaczenia, a także nie jest sprzeczna z tym zapisami;

d) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c, poprzez pominięcie przy ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie dowodu z dokumentów, tj. złożonych przez powodów: dokumentacji dotyczącej zamówienia publicznego na przygotowanie i realizację kursu doskonalącego dla opiekunów medycznych, znak sprawy: (...)69/14, oraz dokumentacji dotyczącej zamówienia publicznego na przeprowadzenie 3 kursów w ramach Projektu „Efektywnie, Fachowo, Skutecznie na Warmii i M.”, znak sprawy: ZP.272.1.32.2014 Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, Szczegółowego Opisu Przedmiotu Zamówienia, podczas gdy z dokumentów tych wynika sposób rozliczania kosztów dojazdów w ramach innych zamówień realizowanych przez powodów, która to okoliczność potwierdza zasadność koncepcji rozliczenia kosztów dojazdów przyjętej przez powodów;

e) art. 233 § 1 k.p.c., poprzez dokonanie przez Sąd błędnej oceny dowodu z dokumentów, tj. Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia w sprawie Nr 45/2014 na zorganizowanie i przeprowadzenie dwusemestralnych studiów podyplomowych oraz wzoru umowy stanowiącego załącznik nr 7 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wywnioskowanie , iż zmiany w zapisach umowy wprowadzone przez pozwanego po zawiśnięciu przedmiotowego sporu, a odnoszące się do pomniejszania wynagrodzenia Wykonawców o niewykorzystane koszty noclegu lub/ i wyżywienia lub/i koszty podróży mają na celu jedynie wyeliminowanie w przyszłości sporów interpretacyjnych będących źródłem niniejszego procesu, podczas gdy na tle zapisów umów zawartych z powodami i związanych z nimi wątpliwościami zmiany te w istocie stanowią przyznanie słuszności stanowiska powodów w zakresie rozliczania kosztów dojazdów uczestników szkolenia;

f) naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 481 § 1 w zw. z art. 455 k.c, poprzez niewłaściwe zastosowanie tych przepisów, polegające na błędnym ustaleniu daty wymagalności roszczenia powodów, a co za tym idzie początkowej daty liczenia odsetek za czas opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego przez pozwanego, podczas gdy w świetle całokształtu okoliczności faktycznych sprawy właściwe zastosowanie wskazanych przepisów powinno doprowadzić do uznania, iż roszczenie powodów stało się wymagalne w dniu 1 sierpnia 2014r. tj. w dniu następującym po upływie 14-to dniowego terminu na dokonanie zapłaty wynagrodzenia (po doręczeniu pozwanemu prawidłowo wystawionej faktury za wykonanie usługi), nie powinna bowiem mieć wpływu na wymagalność roszczenia okoliczność, iż pozwany zmuszony był dokonać analizy dużej ilości materiału związanego ze szkoleniem, albowiem to pozwany sam wskazał w umowie (...)to dniowy termin (od dnia doręczenia faktury) na dokonanie analizy materiału.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie i zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów, ponad zasądzoną kwotę kwoty 165.581,80zł. oraz odsetek ustawowych liczonych od kwoty 443.719,50zł od dnia 1 sierpnia 2014r. do dnia 7 grudnia 2014r. włącznie, zaś od kwoty 165.605,60zł. od dnia 1 sierpnia 2014r. do dnia zapłaty włącznie oraz zasądzenie od ozwanego solidarnie na rzecz powodów kosztów

procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy w tym zakresie Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w całości podzielił ustalenia faktyczne i dokonaną przez Sąd Okręgowy, w oparciu o te ustalenia, ocenę prawną.

Istotą sporu w niniejszej sprawie są zapisy umów dotyczące sposobu obliczenia przysługującego powodom wynagrodzenia za wykonanie umów, a konkretnie kwestia pomniejszenia ustalonego w umowie wynagrodzenia nie tylko o niewykorzystane przez uczestników szkolenia koszty wyżywienia lub/i noclegu – zgodnie z zapisem § 3 ust. 4 każdej z umów, lecz zastosowania tego przepisu, także do rozliczenia niewykorzystanych kosztów dojazdu uczestników, pomimo faktu, że treść umowy kosztów niewykorzystanych z tytułu dojazdu uczestników w jego treści wprost nie wymienia.

Wprawdzie należy podzielić stanowisko apelującego, że treść umów zawartych między stronami nie precyzowała w sposób jednoznaczny sposobu rozliczenia kosztów dojazdu na szkolenie uczestników szkoleń, to jednak nie oznacza, jak wywodzi skarżący, że wykładnia umów zastosowana przez stronę powodową jest prawidłowa i zgodna z treścią art. 65 k.c.

Zgodnie ze stanowiskiem judykatury na gruncie art. 65 k.c. stosuje się kombinowaną metodę wykładni, opartą na kryteriach subiektywnym i obiektywnym. W sytuacji, gdy okaże się, że strony nie przyjmowały tego samego znaczenia oświadczenia woli, następuje przejście do obiektywnej fazy wykładni, w której właściwy sens oświadczenia woli ustala się na podstawie przypisania normatywnego, czyli jak adresat sens oświadczenia woli winien rozumieć przy zastosowaniu starannych zabiegów interpretacyjnych.

Właściwym obszarem zastosowania art. 65 k.c. - w tym w szczególności kryterium "celu umowy" z art. 65 § 2 k.c. - jest druga faza interpretacyjna, zakładająca poszukiwanie obiektywnego sensu sformułowań i konstrukcji użytych w umowie. Innymi słowy, faza pierwsza - poszukiwanie subiektywnego wzorca wykładni oraz dowodowa weryfikacja, czy stronom może być przypisany faktyczny konsensus - w całości wyprzedza zastosowanie art. 65 k.c. Dotyczy to również zastosowania kryteriów celowościowej wykładni przewidzianych w art. 65 § 2 k.c. W szczególności celowościowa dyrektywa wykładni - nakazująca odwoływać się do celu umowy przy interpretacji zawartych w niej oświadczeń - stanowi etap obiektywnej wykładni oświadczeń woli, nie zaś wycinek dowodowej problematyki związanej z badaniem, czy strony rzeczywiście miały na myśli to samo, posługując się (niekoniecznie prawidłowo) określonym terminem umownym. Jakkolwiek cel umowy może być subiektywny, to jednak jego ustalenie służy przypisaniu znaczenia oświadczeniom woli w ramach etapu wykładni obiektywnej.

Celowościowa reguła wykładni jest na ogół mniej pewną regułą niż reguły kontekstowe, a tym bardziej językowe. Wynika to przede wszystkim stąd, iż ten sam cel przyświecający kontraktującym stronom może być przez nie osiągnięty różnymi instrumentami prawnymi. Wnioski płynące z dyrektyw językowych lub kontekstowych będą z reguły bardziej precyzyjne, niż wynikające z dyrektywy celowościowej - należy natomiast dbać o to, aby mieściły się w ramach konkluzji wynikających z uwzględnienia celu umowy.

Odnosząc powyższe rozważania do przedmiotowej sprawy, stwierdzić należy, że wykładnia wszystkich zapisów umownych, które prawidłowo i szczegółowo przeanalizował Sąd I instancji, wskazuje, że interpretacja umów dokonana przez stronę powodową w zakresie sposobu rozliczenia niewykorzystanych kosztów dojazdu, nie da się pogodzić z pozostałymi zapisami umowy, w tym przede wszystkim z celem umów, którym było zgodnie z zapisem obu umów, zorganizowanie 2 szkoleń za określoną w umowie cenę.

Gdyby bowiem przyjąć za powodem , jego interpretację umowy, okazałoby się , że przy wykorzystaniu planowanych kosztów dojazdu przez wszystkich lub większą ilość uczestników, ogólna kwota wynagrodzenia przewyższyłaby znacznie łączną kwotę 681.660,00 zł określoną w umowie jako maksymalne wynagrodzenie za wykonanie umów oraz jednostkowy koszt organizacji i przeprowadzenia szkolenia na osobę, który zgodnie z zapisem umowy nie mógł przekroczyć kwoty 9.738 zł. Do tego podstawowego argumentu Sądu I instancji apelujący w swojej apelacji się nie odniósł, podnosząc jedynie , że sposób sformułowania oferty powodów w zakresie kosztów dojazdów uczestników szkolenia stanowił ryzyko gospodarcze powodów. Jeśli bowiem w toku realizacji usługi okazałoby się, iż wszyscy uczestnicy wykorzystaliby koszty dojazdów w maksymalnej, przewidzianej przez pozwanego wysokości, wówczas wynagrodzenie powodów doznałoby znacznego uszczuplenia. Powodowie przewidując, iż taka sytuacja jest praktycznie niemożliwa, godzili się na ewentualne zmniejszenie wynagrodzenia, gdyż było dla nich oczywiste, iż w granicach ustalonego umownie wynagrodzenia muszą pokryć koszty dojazdów uczestników szkolenia.

Podnosząc powyższą argumentację, apelujący zdaje się jednak nie dostrzegać , że zgodnie z załącznikiem nr 6 punktem 8 Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, zamawiający miał obowiązek pokrywać koszty refundacji do wysokości kosztów rzeczywiście poniesionych przez wykonawcę , zatem po stronie powoda, przy takiej interpretacji umów powstałoby roszczenie o zapłatę tych kosztów, które przekraczałyby zarówno ogólne wynagrodzenie umowne oraz jednostkowy koszt na każdego uczestnika umowy.

Zwrócić także należy uwagę na fakt, że łączny maksymalny , hipotetyczny koszt dojazdów uczestników na szkolenie to kwota 182 000 zł (przy wynagrodzeniu 681.660,00 zł)., a zatem nie uwzględnienie tych kosztów w ofercie (tak jak kosztów wyżywienia i noclegów), niewątpliwie wpłynęło na atrakcyjność i konkurencyjność oferty w stosunku do pozostałych ofert.

Również pozostałe zarzuty apelacji nie zasługują na uwzględnienie. Fakt, że pozwany po zawiśnięciu sporu zmienił w kolejnych umowach zapis Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia precyzując, że pomniejszanie wynagrodzenia następuje o niewykorzystane koszty noclegu lub/i wyżywienia lub/i koszty podróży , nie świadczy o podzieleniu stanowiska powoda, a jedynie o przyznaniu faktu, że zapis umowy mógł budzić wątpliwości, którym należy zapobiec w przyszłości. Kierunek tej zmiany wskazuje natomiast jednoznacznie, że wolą pozwanego było i jest pomniejszanie wynagrodzenia o niewykorzystane koszty dojazdu.

Także zarzut pominięcia przez Sąd faktu, że powód zawierał z innymi kontrahentami umowy interpretowane zgodnie z jego wykładnią (bez pomniejszania wynagrodzenia o koszty dojazdu), jest niezasadny, gdyż przedmiotem badania Sądu mogły być i były jedynie umowy objęte przedmiotem sporu

Nie zasługuje na uwzględnienie także zarzut naruszenia treści art. 481 k.p.c. W ocenie apelującego, powoływania się przez pozwanego- jako uzasadnienie opóźnienia w zapłacie wynagrodzenia- na dużą ilość dokumentów do weryfikacji, jest w realiach przedmiotowej sprawy pozbawione usprawiedliwionych podstaw. Skoro pozwany określił, iż zapłata wynagrodzenia nastąpi po upływie 14-tu dni od dnia doręczenia faktury, to powinien był przewidzieć, że koniecznym będzie analiza dokumentów w taki sposób, aby termin zapłaty został dochowany. Pogląd ten nie zasługuje jednak na aprobatę, gdyż przyczyną odmowy wynagrodzenia w przewidzianym w umowie terminu był także brak kompletu dokumentów , który to komplet dokumentów został dostarczony pozwanemu w dniu 14 października 2014 roku, a zatem zgodnie z § 5 obu umów zamawiający miał prawo wstrzymać się z wypłatą wynagrodzenia i nie pozostawał w zwłóce.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną i na podstawie art. 98 k.p.c. orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.